

הנחיות התנהגות וזהירות מנחשים וזוחלים

הקיץ הוא עונתם של הזוחלים ושל החרקים המסוכנים. למה אסור לקרר את האזור שאותו הכיש הנחש? מתי חייבים לפנות למיון? ומדוע חשוב לקבע את האזור שעקץ העקר? מדריך מיוחד לימים החמים

נחשים - הנחיות להתנהגות

ישראל "בורכה" בקיץ לווט ושטוף שמש, המוציא את הזוחלים והחרקים מהמחבוא ושולח אותם לכל עבר. מרביתם אינם מסוכנים, אולם חלקם עלולים לגרום לתגובות אלרגיות קשות, לזיהומים ואף להוביל לסכנת חיים.

אז מה עושים במקרה שאתם או מישהו מקרוביכם הוכש או נעקץ?

כיצד להימנע מהכשות

- **בחצרות הבתים:** יש להקפיד לנעול נעליים גבוהות וללבוש מכנסיים ארוכים. יש להרחיק סלעים, אבנים וחפצים שלא משתמשים בהם על מנת להפחית את המקומות בהם יוכלו נחש או עקרב להתחבא. בנוסף, יש להקפיד על גיזום הדשא.
- **בטיולים בשטח:** יש לנער את האוהל ואת שק השינה לפני שנכנסים אליהם ללינת הלילה. בבוקר, יש לנער את הבגדים לפני שמתלבשים, ולנער היטב את הנעלים. שימו לב- אין לדחוף את היד אל תוך הנעל, שמא נחבא שם נחש או עקרב. על מנת לנער נעליים יש להפוך אותם ולנער.
- כיצד לנהוג במקרה של הכשת נחש
- הרגיעו את הנפגע והשכיבו אותו במנוחה מוחלטת, זאת כדי להקטין ככל האפשר את התפשטות הארס בגוף.
- קבעו את הגפה הפגועה והקפידו על מינימום תנועה על מנת למנוע את התפשטות הארס.
- הזעיקו בדחיפות את מד"א בטלפון חירום 101. הפרמדיקים במוקד מד"א יעניקו לכם סיוע טלפוני מיידי והנחיות ברורות עד להגעת הצוות הרפואי למקום.
- אין למצוץ את ארס הנחש מגוף הנפגע!

- אין להניח חוסם עורקים על האזור שהוכש!
- אין לקרר את אזור ההכשה. קירור האזור עלול להחמיר את הנזק.
- יש להימנע ממתן משקה אלכוהולי לנפגע.
- יש לתעד את הדוגמא שעל גב הנחש. אין לנסות ללכוד את הנחש, אלא אך ורק לנסות ולצלם אותו על מנת שהצוות הרפואי יידע להתאים לנפגע את הטיפול הטוב ביותר במהירות הרבה ביותר.

עקיצת עקרב

- בישראל חיים כיום כ-21 מיני עקרבים המהווים אף הם סכנה לבני אדם. המסוכנים בהם הם העקרב הצהוב או העקרב השחור בעל הזנב הגדול (עקרבוט). לארס העקרבים פעילות ישירה הפוגעת במערכת העצבים. עקיצת עקרב תתאפיין בכאבים חזקים במקום העקיצה, דופק מהיר, חוסר שקט, נפיחות באזור הפגוע, אודם, הזעה והקאות.
- כיצד לנהוג במקרה של עקיצת עקרב?
- הטיפול בשטח דומה לטיפול המתואר לעיל בהכשת נחשים. אלא במקרה של עקיצת עקרב - ניתן גם לקרר את מקום העקיצה בשקית עם מי קרח - הקירור מקל על הכאב ומאט את קצב פיזור הארס.
- יש לקבֵע את האיבר הפגוע ולהרגיע ככל הניתן את הנפגע.
- יש להזעיק באופן מיידי את כוחות מד"א בטלפון חירום 101, ולהישמע להנחיות הפרמדיקים במוקד עד להגעת כוחות מד"א למקום.

סימני הכשה

- הסימנים אשר עלולים להופיע אצל אדם הנפגע מבעל חיים ארסי הינם רבים ומגוונים, והם תלויים בסוג בעל החיים ובכמות הארס:
- סימני הכשה (שיניים, עוקץ וכד')
- נפיחות באזור ההכשה
- כאבים
- חום

• סחרחורות

• עלפון

• כאבי בטן

• הקאות

מה אסור לעשות

• אין לבצע חתך באזור ההכשה.

• אין לנסות למצוץ את הארס.

• אין להניח חוסם עורקים או ורידים.

• אין להשקות את הנפגע במשקה חם או אלכוהולי - אלה ממריצים את מחזור

הדם ומזרזים את פיזור הארס.

• אין לסכן את עצמך בניסיון לתפוס את בעל החיים.

• דופק מוגבר

• חולשה

• התכווצויות

• שלשול

האם ידוע לך מה לעשות במקרה של הכשת נחש?

האם עלתה במחשבתך האפשרות שנחש יכיש אותך?

הנחש שייך לזן הוותיק ביקום מאז בריאת העולם. הנחשים שייכים לקבוצת הזוחלים, וניתן למצוא אותם בכל רחבי העולם. ישנם הרבה נחשים שהם מאוד מסוכנים. לנחשים ישנם אפיונים שונים.

לדוגמא: לנחשים הארסיים בדרך כלל יש ראש בצורת חץ או משולש, ואישונים בצורה מאונכת וארוכה וכדאי לציין שבכלל כלל יש יוצא מן הכלל.

לנחשים ארסיים יש שני סוגי רעלים, 1. פרוטאוליטיים, 2. וניורטוקסים. הפרוטאוליטיים פועלים ישירות על הפרוטאינים (חלבון החומר היסודי שבתא החי) של התא והורס את התאים באופן מיידי (כמובן שזה תלוי באזור ההכשה).

הניורטוקסים משפיעים על ניורוספטורים ובשלב מסוים גורמים לדום לב, ונזק בלתי הפיך בריאות.

הערה חשובה

1. חשוב לדעת ולהבין שהנחשים לא תוקפים ללא סיבה. ברוב המקרים שנחש מכיש אדם זה בגלל חוסר זהירות מצדו של האדם, מכיוון שהנחש חש מאוים.

2. הנחש הארסי אומנם מסוכן לבני אדם, אך מנגד הוא מאוד יעיל. הוא מווסת את אוכלוסיית העכברים, החולדות ומזיקים אחרים הגורמים נזק גדול מאוד לענף החקלאות ולטבע בכלל.

אל תהרוג נחש אף פעם ללא כל סיבה, ובמיוחד לא בתור ספורט.

זכור! הנחש היא חיה מוגנת במדינת ישראל.

הוראות זהירות – ועזרה ראשונה לאדם המוכש

- א. להתרחק במהירות מהנחש שהכיש אותך, לא בריצה בהולה וללא כל לחץ.
- ב. להירגע ולבקש עזרה.
- ג. על הפצוע/המוכש לשמור על קור רוח ולא להיכנס ללחצים, כי הלחץ הנפשי גורם לזרימה מהירה של הדם, ולהתפשטות מהירה של הארס בגוף האדם.
- ד. רצוי לשים לב ולזכור באיזו שעה אירעה ההכשה.
- ה. אסור בתכלית האיסור, לנסות ולשאוב את הארס מאזור ההכשה עם הפה. אפשר לשאוב את הארס עם משאבת וואקום מיוחדת.
- ו. אסור בתכלית האיסור, לחתוך את איזור ההכשה.
- ז. לא לתת לפצוע/מוכש שתייה חמה כלשהי או אלכוהול.
- ח. אין לשים קרח על איזור ההכשה.
- ט. רצוי לזכור את צבעו של הנחש וצורת הצבעים שעל גוף הנחש וראש הנחש, כדי שאיש מקצוע ידע לזהות את מינו של הנחש, ע"מ שהרופא יידע לתת את סוג הנסיוב והטיפול המתאימים לאדם המוכש. (אין צורך לנסות לתפוס את הנחש או להביא את הנחש לבית החולים)
- י. הכרחי. להביא את הפצוע/המוכש לבית חולים הקרוב ביותר ע"מ שהאדם המוכש יקבל את הטיפול המתאים לו בזמן הקצר ביותר.
- יא. בזמן העברת הפצוע/ המוכש יש לנסות לא לטלטל את האיבר המוכש. (במקרה של רגל או יד) כמו כן יש לנסות שהאיבר המוכש לא יהיה מעל גובה הלב.
- יב. לא כל רופא יודע בדיוק כיצד לפעול במקרה של הכשה. ולכן חשוב מאוד, ומומלץ מאוד להיות תמיד בקשר עם מומחה נחשים או לוכד נחשים.
- יג. הדקות הראשונות של ההכשה הינן קריטיות ביותר לפצוע/למוכש, לכן חשוב לפעול בקור רוח באופן בהול ולהוביל את הפצוע לבית חולים הקרוב.

יד. אסור לעשות למוכש חוסם עורקים. מומלץ לשים תחבושת קלה ללא לחץ על ההכשה כדי למנוע את זרם הלימפה ולא לחסום את זרם הדם - ורידי או עורקי.